

บทที่ ๓

วิธีดำเนินการวิจัยและการรวบรวมข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีประชากรที่ใช้ในการวิจัย ๔ กลุ่มคือ ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ผู้แทนข้าราชการครูทำหน้าที่กรรมการการประถมศึกษาจังหวัด (กปจ.) และศึกษาธิการจังหวัด จำนวนประชากรที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้น ๖๕๓ คน แยกเป็น ประชากรแต่ละกลุ่มได้ดังนี้

๑. ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด จำนวน ๖๑ คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ใช้วิธีจับสลากมาร้อยละ ๘๕ ของจำนวนประชากรที่เป็นผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัดทั่วประเทศ (๗๑ จังหวัด)
๒. หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ/กิ่งอำเภอ จำนวน ๓๑๘ คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ใช้วิธีจับสลากมาร้อยละ ๕๐ ของจำนวนประชากรที่เป็นหัวหน้าการการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอแต่ละจังหวัด. ทั่วประเทศ
๓. ผู้แทนข้าราชการครู (กปจ.) จำนวน ๒๑๓ คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ใช้วิธีจับสลากมาร้อยละ ๕๐ ของจำนวนประชากรที่เป็นผู้แทนข้าราชการครู (กปจ.) แต่ละจังหวัด ทั่วประเทศ
๔. ศึกษาธิการจังหวัด จำนวน ๖๑ คน ได้มาโดยการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย ใช้วิธีจับสลากมาร้อยละ ๘๕ ของจำนวนประชากรที่เป็นศึกษาธิการจังหวัดทั่วประเทศ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสำรวจความคิดเห็นที่สร้างขึ้นในรูปของแบบสอบถาม แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น ๒ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ เป็นการสำรวจข้อมูลทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะคำถาม เป็นแบบตรวจสอบ (Check list) จำนวน ๔ ข้อตั้งแต่ข้อ ๑ - ๔

ตอนที่ ๒ เป็นการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณสมบัติและความสามารถในการบริหารงานของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ลักษณะของแบบสอบถามใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) จำนวน ๘๕ ข้อ แบ่งเป็น ๓ หมวด ดังนี้

หมวดที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด จำนวน ๒๔ ข้อ ตั้งแต่ข้อ ๑ - ๒๔

หมวดที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด จำนวน ๒๕ ข้อ ตั้งแต่ข้อ ๒๕ - ๕๐

หมวดที่ ๓ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความสามารถในการบริหารงานของผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด จำนวน ๓๖ ข้อ ตั้งแต่ข้อ ๕๑ - ๘๕

แต่ละข้อมีน้ำหนักคะแนนดังนี้

<u>ระดับ</u>	<u>ความหมาย</u>	<u>คะแนน</u>
เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยอย่างยิ่งกับแบบสอบถามข้อนั้น	๕
เห็นด้วย	ผู้ตอบแบบสอบถามเห็นด้วยกับแบบสอบถามข้อนั้น	๔
ไม่แน่ใจ	ผู้ตอบแบบสอบถามไม่แน่ใจว่าจะเห็นด้วยกับแบบสอบถามข้อนั้นหรือไม่	๓
ไม่เห็นด้วย	ผู้ตอบแบบสอบถามไม่เห็นด้วยกับแบบสอบถามข้อนั้น	๒
ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง	ผู้ตอบแบบสอบถามไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งกับแบบสอบถามข้อนั้น	๑

การสร้างแบบสอบถาม

การสร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามขึ้นเอง โดยมีวิธีการดังนี้

๑. ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างแบบสอบถามโดยศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำราและรายงานการวิจัยต่าง ๆ ตลอดจนปรึกษาผู้ทรงคุณวุฒิและอาจารย์ที่ปรึกษา

๒. เมื่อสร้างแบบสอบถามเสร็จแล้ว ได้นำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญทางการบริหารบุคคลและการวิจัย จำนวน ๑๑ ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความครอบคลุมของเนื้อหา ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้ตรวจแบบสอบถาม มีรายชื่อดังต่อไปนี้

๒.๑ นายบรรจง ชูสกุลชาติ รองปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

๒.๒ ดร.สุริฐ ศิลปอนันต์ รองเลขาธิการ ก.ค. กระทรวงศึกษาธิการ

๒.๓ ดร.พนม พงษ์ไพบูลย์ รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

๒.๔ ดร.กมล ภูประเสริฐ ผู้อำนวยการกองวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ

๒.๕ นายศักรินทร์ สุวรรณโรจน์ ผู้อำนวยการกองบริหารบุคคล ก.ค. กระทรวงศึกษาธิการ

๒.๖ ดร.อมรชัย ตันติเมธ หัวหน้าภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๒.๗ ดร.सनานจิตร์ สุนทรทรัพย์ อาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๒.๘ นางฉวีวรรณ กীরติกร หัวหน้าหน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ

๒.๙ นายสมเชาว์ เกษประทุม หัวหน้าฝ่ายวิชาการ ก.ค. กระทรวงศึกษาธิการ

๒.๑๐ นายจรูญ เอกอินทร์ ศึกษานิเทศก์สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ

๒.๑๑ นายถวัลย์ ทองมี ผู้อำนวยการสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดเพชรบุรี

๓. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจจากผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ไปขอคำปรึกษาและความคิดเห็นจากอาจารย์ที่ปรึกษา และทำการแก้ไขตามข้อเสนอแนะที่เหมาะสม

๔. เมื่อจัดทำแบบสอบถามเสร็จเรียบร้อยแล้ว นำไปทดลองใช้ (Try out) กับศึกษาธิการจังหวัด ผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอและกิ่งอำเภอ และผู้แทนข้าราชการครู (กปจ.) ที่ไม่ใช่ในกลุ่มตัวอย่างประชากร จำนวน ๒๐ ท่าน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

๕. นำแบบสอบถามที่ไปทดลองใช้มาหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีครอนบาร์ค แอลฟา (Cronbach's Alpha) ซึ่งเป็นการหาค่าคงที่ภายใน ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเป็น ๐.๙๕๖

๖. นำผลที่ได้มาพิจารณาปรับปรุงแบบสอบถาม แล้วจัดพิมพ์ โรเนียวและเข้าเล่ม เพื่อนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยใช้วิธีส่งแบบสอบถามทางไปรษณีย์ โดยจัดส่งดังนี้

๑. แบบสอบถามที่ส่งให้ศึกษาธิการจังหวัด ผู้วิจัยส่งไปให้ศึกษาธิการจังหวัดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ประชากรโดยตรง เฉพาะตัว และให้ส่งกลับคืนผู้วิจัยโดยทางไปรษณีย์
๒. แบบสอบถามที่ส่งไปให้ผู้ว่าการการประถมศึกษาจังหวัด หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ หรือกิ่งอำเภอ และผู้แทนข้าราชการครู (กปจ.) ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังผู้ว่าการการประถมศึกษา จังหวัดทุกจังหวัด และขอความร่วมมือให้จัดส่งต่อไปยังกลุ่มตัวอย่างประชากรทุกกลุ่ม พร้อมทั้งรวบรวมแบบสอบถามส่งกลับคืนให้ผู้วิจัยโดยตรงทางไปรษณีย์

การเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับคืน ผู้วิจัยกำหนดระยะเวลาประมาณ ๓๐ วัน ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปทั้งสิ้น จำนวน ๖๕๓ ฉบับ ได้รับกลับคืน ๔๔๘ ฉบับ คิดเป็นร้อยละ ๖๘.๖๐ ปรากฏรายละเอียดตามตารางที่ ๑ ดังนี้

ตารางที่ ๑

การส่งแบบสอบถามและการรับกลับคืน

กลุ่มประชากร	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งกลับคืน	คิดเป็นร้อยละ	หมายเหตุ
ผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัด	๖๑	๔๓	๗๐.๔๙	
หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ	๓๑๘	๒๒๓	๗๐.๑๒	
ผู้แทนข้าราชการครู (กปจ.)	๒๑๓	๑๓๖	๖๓.๘๕	
ศึกษาธิการจังหวัด	๖๑	๔๖	๗๕.๔๐	
รวม	๖๕๓	๔๔๘	๖๘.๖๐	

จากตารางที่ ๑ จะเห็นว่ากลุ่มตัวอย่างประชากรที่ส่งแบบสอบถามกลับคืนมากที่สุดคือกลุ่มประชากรที่เป็นศึกษาธิการจังหวัด ร้อยละ ๗๕.๔๐ กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ส่งแบบสอบถามกลับคืนรองลงไปคือผู้อำนวยการการประถมศึกษาจังหวัด ร้อยละ ๗๐.๔๙ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอหรือกิ่งอำเภอ ร้อยละ ๗๐.๑๒ และผู้แทนข้าราชการครู (กปจ.) ส่งแบบสอบถามกลับคืนมาน้อยที่สุด คือร้อยละ ๖๓.๘๕ รวมจำนวนแบบสอบถามที่ส่งกลับคืน ร้อยละ ๖๘.๖๐

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้มาทำการวิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงบรรยาย (Descriptive Statistics) โดยมีวิธีดำเนินการดังนี้

๑. หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของแบบสอบถามแต่ละข้อ เสนอเป็นตาราง เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง ๔ กลุ่ม และเสนอแยกเป็น ๓ หมวดคือ หมวดคุณลักษณะของผู้อำนวยการการประถมศึกษา หมวดคุณสมบัติของผู้อำนวยการการประถมศึกษาและหมวดความสามารถในการบริหารงานของผู้อำนวยการการประถมศึกษา จังหวัด

๒. หาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของแบบสอบถามแต่ละหมวด เสนอเป็นตารางเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง ๔ กลุ่ม

๓. วิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง ๔ กลุ่ม แยกเป็น ๓ หมวด เสนอเป็นตารางสรุปผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้ง ๔ กลุ่ม

๔. เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายงานการวิจัย

สถิติที่ใช้

ก. ค่าความเชื่อมั่น

$$\text{ใช้สูตร}^{\text{๑}} \quad \alpha = \frac{n}{n-1} \left[\frac{\sum 1 - S^2 i}{S^2 x} \right]$$

$$n = \text{จำนวนข้อสอบ}$$

$$S^2 i = \text{ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ}$$

$$S^2 x = \text{ความแปรปรวนของคะแนนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด}$$

ข. ค่าเฉลี่ย (\bar{X})

$$\text{ใช้สูตร}^{\text{๒}} \quad \bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

$$\text{เมื่อ} \quad \bar{X} = \text{ค่าเฉลี่ย}$$

$$fx = \text{ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวกับจำนวนความถี่ของคะแนนนั้น}$$

$$\sum fx = \text{ผลรวมของคะแนนทั้งหมด}$$

$$N = \text{จำนวนประชากรทั้งหมด}$$

^๑ ประคอง วรรณสูตร, "สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์" (กรุงเทพมหานคร : ภาควิชาวิจัยการศึกษา, ๒๕๒๔), หน้า ๖๒. (เอกสารอัดสำเนา)

^๒ เล่มเดียวกัน, หน้า ๔๔.

ค. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ใช้สูตร^๑

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \left[\frac{\sum fx}{N}\right]^2}$$

S.D. = ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum fx^2$ = ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสองกับจำนวนความถี่ของคะแนนนั้น

$\sum fx$ = ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวกับจำนวนความถี่ของคะแนนนั้น

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

ง. วิเคราะห์ความแปรปรวนของคะแนนความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างประชากร ๔ กลุ่ม

ใช้สูตร^๒

$$F = \frac{MSa}{MSw}$$

F = ค่าความแปรปรวน

MSa = ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม

MSw = ความแปรปรวนภายในกลุ่ม

^๑ ประคอง กรรณสูตร, "สถิติเพื่อการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์", หน้า ๔๕.

^๒ เล่มเดียวกัน, หน้า ๒๓๗.